

Onderwijs als *plakbandrolletje*

Frank Ruiten vergelijkt onderwijs met een plakbandrolletje. Het begin vinden is soms moeilijk. Maar als je het begin gevonden hebt, gaat het vanzelf. Dat je leerlingen kunt helpen in hun ontwikkeling, daar geniet hij van.

Toen meester Gijsberts me op de lagere school vroeg wat ik later zou worden, zei ik dat ik planten wilde kweken. Ik had dat van huis mee gekregen. Mijn vader was hoofd plantsoendienst. Hij deed tuinonderhoud bij een verzorgingshuis in Hellendoorn en kweekte groenten voor eigen gebruik. En thuis hadden we een grote moes- en pluktuin. Ik hielp hem vaak. Bloemschikken dat kon ik wel, dus dat leek me wel wat.

Ruimte

Ik ging naar de lagere tuinbouwschool in Zwolle. In de lessen deden we van alles: stekken, spitten, bloemschikken. We waren praktisch bezig. Daar kreeg ik voor het eerst het idee dat lesgeven wel leuk zou zijn. Voor een vervolgopleiding op mbo-niveau moest ik naar Nijmegen. Na het mbo wilde ik nog verder leren want ik wilde leraar worden.

Het werd de lerarenopleiding van Stoas in Den Bosch. Dat was een machtig mooie tijd omdat Stoas je de ruimte gaf van alles te ondernemen. Ik was actief bij Gremio Unio, de studentenvereniging onder meer als eindredacteur van het verenigingsblad en deejay in de soos. Omdat ik er van alles naast deed, heb ik er veel geleerd. Alles doet er toe als je wilt leren.

Zelfreflectie

Het onderwijs was er anders dan we gewend waren. We waren toen al bezig met 'betekenisvol' leren, al kenden we die term toen nog niet. Het besef groeide dat er meer is dan leren om te reproduceren. We reflecteerden op ons leerproces en voerden discussies. Laatst las ik een interessante gedachte: 'Zou jij als kind – zoals je dat vroeger was – geïnspireerd raken door de volwassene die je nu bent?' Voor een docent is dit de ultieme vraag voor zelfreflectie. Wil je daar wat mee

kunnen, dan moet je als docent ook de ruimte hebben zelf het onderwijs te arrangeren. Daarom spreekt Wikiwijs me ook aan. Eigenlijk zou elke docent de vaardigheid moeten hebben daar mee om te gaan.

Onderwijsman

In 1996 ben ik in Enschede begonnen als docent bloem. Het ging me goed af, maar merkte na een paar jaar dat ik niet de passie had die andere docenten wel hadden. Iets goed kunnen, betekent niet automatisch dat je gepassioneerd bent. Het kostte me moeite enthousiasme te blijven opbrengen. Ik was veel meer geïnteresseerd in de sociaal-emotionele ontwikkelingen.

Vanaf het moment dat ik decaan werd, vond ik echt de passie voor mijn werk. Dat je leerlingen kunt begeleiden in hun ontwikkeling, daar genoot ik van. Misschien ben ik wel meer onderwijsman dan vakman. Ik heb me om die reden ook vastgebeten in burgerschap. Het is een uitdaging leerlingen te laten nadenken over sociaal maatschappelijke zaken of politieke ontwikkelingen. Wat is vrijheid van meningsuiting? Wat is haat zaaien?

Ontdekken

De leerlingen in de leeftijd van 16 tot 20 jaar zitten in een stormachtige periode waarin heel veel gebeurt. Het is ook een mooie periode. Er is voor hen zoveel te ontdekken. Soms moet je ze daar bij helpen met persoonsgerichte reflectie. Waarom doe je de dingen zo? Hoe zie je je toekomst voor je? Het is soms niet makkelijk om leerlingen daarover te laten denken. Onderwijs is als een plakbandrolletje. Het begin vinden is soms moeilijk. Als je het gevonden hebt, gaat het vanzelf. ■

'Dat je leerlingen kunt begeleiden in hun ontwikkeling, daar geniet ik van'

FRANK RUITER (45)

- Was ooit leerling op de lagere tuinbouwschool (Zwolle), middelbare tuinbouwschool (Nijmegen, bloemteelt en bloemschikken).
- Deed de Stoas lerarenopleiding (plantenteelt en agrarische economie).
- Sinds 1994 werkzaam bij AOC Oost in Enschede, aanvankelijk als docent Bloem, nu als docent burgerschap.
- Is daarnaast ook decaan, schoolcoach, assessor-entrainer, loopbaanexpert en bpv-coördinator (bloem).